EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 01 31
COM(2013) 39 final

2013/0021 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl 4-metilamfetamino kontrolės priemonių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Tarybos sprendime 2005/387/TVR[1] dėl keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, jų rizikos įvertinimo ir kontrolės numatyta trijų etapų procedūra, pagal kurią naujai psichoaktyviajai medžiagai Sąjungoje gali būti pradėtos taikyti kontrolės priemonės.

2012 m. rugsėjo 24 d. pagal pirmiau minėto Tarybos sprendimo 6 straipsnį Taryba oficialiai paprašė Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro išplėstinio Mokslo komiteto atlikti psichoaktyviosios medžiagos 4-metilamfetamino rizikos įvertinimą.

Pagrindiniai rizikos įvertinimo rezultatai:

(1) 4-metilamfetaminas yra sintetinis metilinant žiedą gaunamas kontroliuojamos medžiagos amfetamino darinys, sukeliantis fizinį poveikį, kurį galima palyginti su kitų stimuliuojančių medžiagų, pvz., amfetamino, poveikiu.

(2) 4-metilamfetamino vartojimas gali sukelti ūmių sveikatos problemų bei nepageidaujamą poveikį, ir tokių atvejų jau užregistruota. Vartojimo modeliai atrodo panašūs į modelius, siejamus su amfetaminu.

(3) 2010–2012 m. keturiose valstybėse narėse pranešta apie 21 mirties atvejį, kai po mirties paimtuose mėginiuose buvo aptiktas 4-metilamfetaminas (atskirai arba kartu su kitomis medžiagomis). Kai kuriais šių atvejų nustatyta, kad 4-metilamfetaminas buvo vyraujantis narkotikas.

(4) 4-metilamfetaminas neturi žinomos, nustatytos ar pripažįstamos medicininės vertės ir medicinoje nenaudojamas. Tačiau jis naudojamas kaip analizės pamatinis standartas ir mokslinių tyrimų srityje.

Pagal Tarybos sprendimo 8 straipsnio 1 dalį Komisija per šešias savaites nuo rizikos įvertinimo ataskaitos gavimo dienos pateikia Tarybai iniciatyvą dėl kontrolės priemonių taikymo naujai psichoaktyviajai medžiagai arba ataskaitą, kurioje pagrindžiama, kodėl tai nėra būtina.

Nors šiuo etapu dar nėra daug įtikinamų bendro 4-metilamfetamino pavojaus ir vartojimo modelių mokslinių įrodymų, esama pagrindo šiai medžiagai visoje Sąjungoje taikyti kontrolės priemones. Pagrindinė priežastis yra ta, kad, remiantis turima informacija, pateikta rizikos įvertinimo ataskaitoje, medžiaga (kaip nurodyta pirmiau) kelia pavojų sveikatai. Pavojus yra dar didesnis dėl to, kad 4-metilamfetaminas dažnai parduodamas kaip amfetaminas arba kartu su amfetaminu ar kitomis medžiagomis, ir dauguma vartotojų nesuvokia, kad vartoja būtent šią medžiagą.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad 4-metilamfetamino gamyba, prekyba ir tiekimas patenka į organizuoto nusikalstamumo sritį, į šios medžiagos panašumą į amfetaminą ir į tai, kad 4-metilamfetaminas gali tapti amfetamino alternatyva, kontrolės priemonių taikymas šiai medžiagai yra pagrįstas.

Šio Tarybos sprendimo pasiūlymo tikslas – paraginti valstybes nares 4-metilamfetaminui taikyti kontrolės priemones ir baudžiamąsias sankcijas, kaip numatyta jų teisės aktuose, kuriais vykdomi jų įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją.

[1] OL L 127, 2005 5 20, p. 32.

2013/0021 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl 4-metilamfetamino kontrolės priemonių

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2005 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimą 2005/387/TVR dėl keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, jų rizikos įvertinimo ir kontrolės[2], ypač į jo 8 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos iniciatyvą,

kadangi:

(1) remiantis Sprendimo 2005/387/TVR 6 straipsniu neeiliniame Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro išplėstinio Mokslo komiteto posėdyje buvo parengta 4-metilamfetamino rizikos įvertinimo ataskaita, ir 2012 m. lapkričio 29 d. ši ataskaita pateikta Komisijai;

(2) 4-metilamfetaminas yra sintetinis meilinant žiedą gaunamas amfetamino darinys, kurio daugiausia aptinkama amfetamino ir kofeino turinčiuose ėminiuose miltelių ir pastos pavidalu, tačiau jo taip pat pasitaikė tablečių ar skysto pavidalo. Jo atsirado neteisėtoje amfetamino rinkoje, kur jis parduodamas ir vartojamas kaip amfetaminas. Gautas vienas pranešimas apie tai, kad ši medžiaga buvo aptikta internetu parduodamame komerciniame produkte. Pagrindinis 4-metilamfetamino sintezės cheminis prekursorius yra 4-metilbenzilmetilketonas (4-metil-BMK), kurį, panašu, galima įsigyti internetu ir kuris nėra kontroliuojamas pagal 1988 m. Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta;

(3) vartotojai retai praneša apie konkretų fizinį 4-metilamfetamino poveikį, nes jie paprastai nežino, kad suvartojo šią medžiagą. Tačiau iš kelių turimų pranešimų matyti, kad jos poveikis yra stimuliuojamasis. Duomenys apie poveikį žmogui, kurių turima nedaug, leidžia manyti, kad 4-metilamfetaminas gali turėti tokį nepageidaujamą poveikį kaip hipertermija, hipertenzija, anoreksija, pykinimas, prakaitavimas, skrandžio distresas, kosulys, vėmimas, galvos skausmas, stiprus širdies plakimas, nemiga, paranoja, nerimas ir depresija. Šiuo metu turimų duomenų nepakanka, kad būtų galima nustatyti santykinį šios medžiagos gebėjimą sukelti priklausomybę;

(4) remiantis turimais neišsamiais duomenų šaltiniais, ūmus 4-metilamfetamino toksiškumas yra panašus į kitų stimuliuojančių medžiagų. Tam tikri faktai leidžia manyti, kad vartojant šią medžiagą su kitomis medžiagomis, įskaitant amfetaminą ir kofeiną, gali kilti didesnis bendro toksiškumo sustiprėjimo pavojus;

(5) keturiose valstybėse narėse užregistruotas 21 vienas mirties atvejis, kai po mirties paimtuose mėginiuose buvo aptiktas 4-metilamfetaminas (atskirai arba kartu su viena ar keliomis

[2] OL L 127, 2005 5 20, p. 32.

medžiagomis, pirmiausia amfetaminu). Nors remiantis turima informacija neįmanoma tiksliai nustatyti, kaip 4-metilamfetaminas yra susijęs su tomis mirtimis, kai kuriais atvejais nustatyta, kad ši medžiaga buvo vyraujantis narkotikas, o jos kiekis – panašus į nustatytąjį tam tikrais amfetamino sukeltais mirties atvejais;

(6) 4-metilamfetamino aptikta 15 valstybių narių, o viena valstybė narė pranešė apie šios medžiagos gamybą savo teritorijoje. 4-metilamfetamino paplitimą konkrečiai įvertinti sunku. Neturima informacijos apie konkrečią šios medžiagos paklausą vartotojų grupėse. Ja neprekiaujama internetinėse parduotuvėse;

(7) remiantis turima informacija galima teigti, kad ją gamina ir platina tos pačios organizuotos nusikalstamos grupės, kurios užsiima kontroliuojamo narkotiko amfetamino gamyba ir neteisėta prekyba;

(8) Sąjungoje 4-metilamfetaminas neturi žinomos, nustatytos ar pripažįstamos medicininės vertės ir medicinoje nenaudojamas, be to, Sąjungoje šiai medžiagai nėra suteikta rinkodaros leidimo. Be to, kad jis naudojamas kaip analizės pamatinis standartas ir atliekant mokslinius tyrimus, neturima duomenų, kad jis gali būti naudojamas kokiais nors kitais teisėtais tikslais;

(9) šiuo metu 4-metilamfetamino vertinimas neatliekamas, jis taip pat nebuvo įvertintas pagal Jungtinių Tautų sistemą. Aštuonios valstybės narės taiko šiai medžiagai kontrolės priemones pagal narkotikų kontrolės teisės aktus, kuriais vykdomi jų įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją. Kitos dvi valstybės narės šiam produktui taiko savo nacionaliniuose teisės aktuose nustatytą bendrą apibrėžtį, o viena valstybė narė taiko jam kontrolės priemones pagal vaistam taikytinus teisės aktus;

(10) nors rizikos vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad mokslinių duomenų apie 4-metilamfetamino savybes ir riziką yra nedaug, ir pažymima, kad reikia toliau tirti su šia medžiaga susijusį bendrą pavojų sveikatai ir socialinę riziką, turimi įrodymai yra pakankamas pagrindas taikyti šiai medžiagai kontrolės priemones visoje Sąjungoje. Taip yra dėl to, kad medžiaga kelia pavojų sveikatai (kaip nustatyta aptikus šią medžiagą keliais mirties atvejais), ypač jei ji vartojama kartu su kitomis medžiagomis, kad ji atrodo ir veikia panašiai kaip amfetaminas, ir dėl to, kad vartotojai gali suvartoti šios medžiagos to nežinodami. Atsižvelgiant į šiuos pavojus ir į tai, kad 4-metilamfetamino medicininė vertė yra nedidelė ir medicinoje jis naudojamas retai, sprendimas visoje Sąjungoje jam taikyti kontrolės priemones yra pagrįstas;

(11) dešimt valstybių narių jau taiko 4-metilamfetamino kontrolės priemones, todėl jam pradėjus taikyti kontrolės priemones visoje Sąjungoje galima būtų išvengti problemų tarpvalstybinio teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo srityse;

(12) kontrolės priemonės visoje Sąjungoje gali padėti užtikrinti, kad 4-metilamfetaminas netaptų amfetamino alternatyva neteisėtose narkotikų rinkose,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šiuo sprendimu pradedamos taikyti kontrolės priemonės naujai psichoaktyviajai medžiagai 4-metilamfetaminui.

2 straipsnis

Valstybės narės, vadovaudamosi savo nacionaliniais įstatymais ir ne vėliau kaip per vienerius metus nuo šio sprendimo paskelbimo, imasi reikiamų priemonių, kad 4-metilamfetaminui būtų pradėtos taikyti kontrolės priemonės ir baudžiamosios sankcijos, kaip numatyta jų teisės aktuose, kuriais vykdomi jų įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas